

ULUSLARARASI TOJDAC DERGİSİNİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Emel DEMİR ASKEROĞLU
Namık Kemal Üniversitesi, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0003-3953-5734>
edemir@nku.edu.tr

ÖZ

Akademik yayınlar alanların gelişmesi ve bilime katkı sağlaması bakımından oldukça önemlidir. Akademik çalışmalarda, ilgili alanlara yönelik yeni yaklaşımlar ve değerlendirmeler elde edilmektedir. Özellikle akademik yükselme kriteri olarak da önemli olan akademik yayınlar son yıllarda hızla artış göstermektedir. Bu çalışmada, 2011 yılından itibaren faaliyet gösteren ve düzenli olarak yayınlanan Tojdac dergisinin analizi yapılmıştır. Elde edilen verilere göre yazar, konu, yayım yılı ve yazar sayısına göre analizler elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometri, Bibliyometrik Analiz, Tojdac

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF THE TURKISH ONLINE JOURNAL OF DESIGN ART AND COMMUNICATION

ABSTRACT

Academic publications are very important for the development of areas and for the contribution of informatics. In academic studies, new approaches and evaluations are gained for related fields. Academic publications, which are especially important as academic promotion criteria, have been increasing rapidly in recent years. In this study, an analysis of the Tojdac, which has been operating since 2011 and is regularly published, has been carried out. Analyzes were obtained by author, subject, publication year and number of authors according to the obtained data.

Keywords: Bibliometri, Bibliometric Analysis, Tojdac

GİRİŞ

Bibliyometri, bilgi şemsiyesi altında yer alan istatistiksel analiz yöntemlerinden biridir. Tarihsel gelişimine baktığımızda Bibliyometri yönteminin yaklaşık bir asır boyunca kullanıldığı görülmektedir. "Bibliyometri" terimi Alan Pritchard tarafından 1969'da hazırlanmıştır. Bu tarihten önce ise, 1922 yılında İngiliz kütüphaneci E. Wyndham Hulme tarafından "istatistiksel bibliyografya" olarak isimlendirildiği görülmektedir ((Diodato, 1994, p. 154, akt. Jayroe).

Felsefi olarak, bibliyografya, bilgi evreninin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır. İnsanların bilgi ile nasıl ilişkili olduklarını anlamaya yönelik bir çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır. "Bibliyometrik (veya informetrik) araştırmanın zengin bir teorik bilgi birikimi geliştirdiği, Bilgi çalışmasının tüm pratik yönlerinde daha geniş uygulamaları bulmayı amaçlıyor" Çünkü insanlar, bilgiyle nasıl ilişkili olduğu üzerine bir çalışmadır (Bates, 1999, s. 1048, akt., Jayroe).

Bibliyometrik çalışmalar kaynak belgeleri incelemektedir. Makaleler, kitaplar, raporlar ve diğer kaynakları istatistiksel olarak analiz etmektedir. Yazarlar arasındaki bağlantıları gözlemleme, teorileri tanımlama, hatta kullanılan yöntemler ve kavramların incelenip geliştirilmesi içinde önemli bir çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır (Diodata 1994'den akt. Ferreira, Serra, Costa & Almedia, 2016, s.134).

Bibliyometrik araştırmalarda belgelerin ya da yayınların belirli özellikleri çözümlenerek bilimsel iletişime ilişkin bulgular elde edilmektedir. Bibliyometrik araştırmalar sayesinde hem herhangi bir konudaki en verimli araştırmacılar saptanır hem de bu araştırmalar arasındaki etkileşimin boyutları ortaya konulmaktadır. Bibliyometrik araştırmalar, çeşitli konularda ülkeler arasında, kurumlar arasında ya da ekoller arasında karşılaştırmalar yapılmasına da imkan sağlamaktadır (Al, 2008, s18-19). Aynı biçimde akademik yayınlara yönelik olarak gerçekleştirilen bibliyometrik çalışmaların, yayın profilinin ve belirli dönemlere ilişkin durum analizinin yapıldığı çalışmalar olmanın yanında ve dışında akademisyenler ve disiplin açısından da bir akademik harita niteliği taşıyan çalışmalar olarak değerlendirilebileceği söylenebilir.

Zira akademik dergiler bilginin akademisyenler arasında yayılmasını sağlayan önemli bir iletişim aracıdır. Akademik iletişim olarak adlandırabilecek bu bilgi paylaşımı, bir disiplinin gelişimi açısından son derece önemlidir. “Bir akademik alanın gelişmişliği o alana ilişkin literatürün düzeyi ve çeşitliliği ile anlaşılabilir” (Atabek Ü. ve Şendur Atabek G., 2010, 8). Bibliyometrik araştırmaların hem sayısının arttığı hem de araştırılan alanların genişlediğini söylemek mümkündür. Türkiye’de yapılan araştırmalardan bazıları sağlık iletişimi alanında Prof.Dr. Ayla Okay’ın “Health Communication Dergisinde Yayınlanan Makalelere Genel Bir Bakış 2011-2016 Yılları Arasındaki Makalelerin Ele Alınması” adlı çalışması, bir derginin analizi olarak Saniye Ulu ve Mustafa Akdağ’ın “Dergilerde Yayınlanan Hakemli Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili: Selçuk İletişim Örneği” adlı çalışması, belirli bir alanda yazılan doktora tezlerinin analizi olarak Çağrı İnceoğlu’nun “Türkiye’de Sinemayı Konu Alan Doktora Tezleri Üzerine Bibliyometrik Bir Çözümleme” adlı çalışması örnek olarak verilebilir. Bu çalışma ise iletişim, sanat ve tasarım gibi geniş bir yelpazesi olan bir derginin analiziyle iletişimin aldığı yeri, yazar profilini görmek böylece iletişimin disiplinler arası bir bilim olduğuna dikkat çekmek gibi bir işlevi de hedeflemektedir. Bu nedenle çalışmada iletişimin hemen her alanında yapılmış çalışmaların yer aldığı ve çeşitlilik konusunda geniş bir yelpazesi olduğu görülen Tojdac Dergisinin iletişim ile ilgili hangi alanlarda yazıların daha yoğun biçimde yer bulduğu, hangi konuların ağırlıklı olarak ele alındığı ve söz konusu yazıların yıllara göre nasıl bir dağılım gösterdiği incelenmektedir. Bu nedenle çalışmada yer alan makaleler; yazarların unvanları konuları, makalelerin yazı dili, yazar sayısı gibi konular açısından analiz edilmektedir.

YÖNTEM

Tojdac Dergisi’nin (the Turkish online jurnal of design art and communication) başlangıcından 2016 yılı sonuna kadar otuz yayını ele alınarak yapılan araştırmada, toplam 650 makale incelenmiştir. İncelenen makalelerde aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmıştır.

1. Makaleleri yayınlanan yazarların unvanları?
2. Makaleleri yayınlanan yazarların Cinsiyet oranı nedir?
3. Makalelerde işlenen konular nelerdir?
4. Yayınlanan Makalenin yayın tarihi nedir?
5. Yayınlanan makalelerin yazar sayısı kaçtır?
6. Yayınlanan makalelerin dili nedir?

Yukarıda yer alan soruların yanıtlarına göre elde edilen veriler, SPSS Yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu analiz gerçekleştirilirken, yayınlanan makalelerin bilgileri arasındaki ilişkiyi incelemek için Ki-kare testi uygulanmıştır. Ki-kare: İki kategorik (gruplu) değişken arasındaki ilişkinin incelenmesi için kullanılan test tekniğidir.

ARAŞTIRMA ve BULGULAR

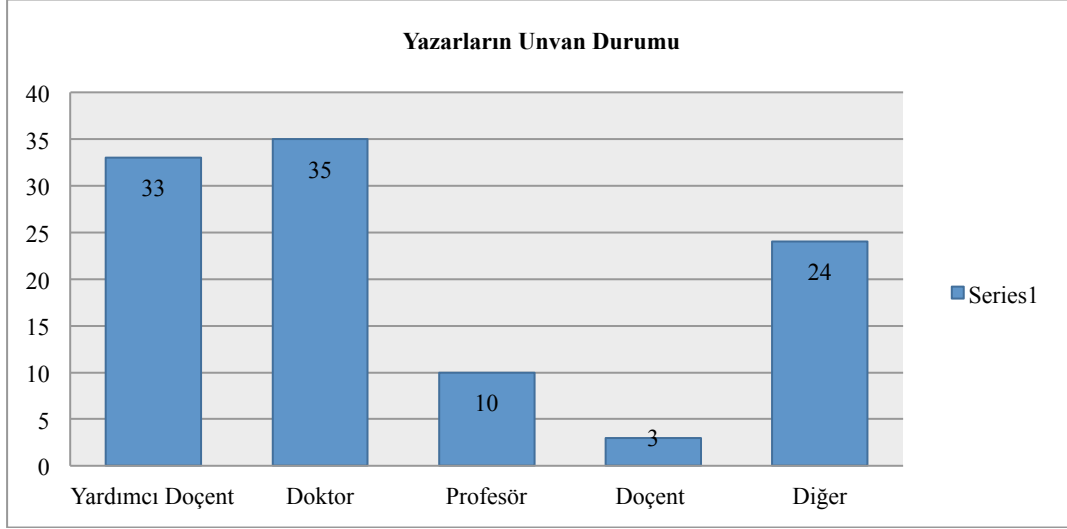
Araştırma kapsamında Tojdac’ın yayınlana başladığı ilk yıldan 2016 sonuna kadar tüm sayıları incelenmiştir. Bu bağlamda çalışma kapsamında 30 sayı boyunca yayımlanmış olan 650 makalenin unvan, cinsiyet, konu, yıl, yazar sayısı ve dil özelliklerine göre incelenmesi sonucunda aşağıdaki tabloya ulaşılmıştır.

Tablo1. Yayınlanan Makalelere Ait Bilgilerin Genel Dağılımı

	n	%	
Unvan	Yardımcı Doçent	33	31,4
	Doktor	35	33,3
	Profesör	10	9,5
	Doçent	3	2,9
	Diğer	24	22,9
Cinsiyet	Erkek	218	36
	Kadın	226	37,3
	Erkek ve kadın birlikte	162	26,7
Konu	Tasarım	143	23,1
	Sanat	106	17,1
	İletişim	120	19,4
	Eğitim	111	17,9
	Sağlık ve yönetim organizasyonu	86	13,9
	Diğer	54	8,7
Yıl	2011 yılı	12	1,8
	2012 yılı	41	6,3
	2013 yılı	22	3,4
	2014 yılı	25	3,9
	2015 yılı	24	3,7
	Ağustos 2016	94	14,5
	Kasım 2016	190	29,3
	Ocak-Nisan-Ekim 2016	67	10,3
	Temmuz 2016	89	13,7
	Nisan 2017	59	9,1
	Ocak-Temmuz 2017	26	4,0
Yazar Sayısı	1	236	36,5
	2	211	32,6
	3	125	19,3
	4	45	7
	5	23	3,6
	6	6	0,9
	7	1	0,2
Dil	İngilizce	498	76,7
	Türkçe	151	23,3

Kullanılan makalelerden yazarı Yardımcı Doçent oranı %31,4 ile 33 kişi ; doktor olanların oranı %33,3 ile 35 kişi; profesör olanların oranı %9,5 ile 10 kişi ; Doçent olanların oranı %2,9 ile 3 kişi ve diğer grupta olanların oranı %22,9 ile 24 kişidir.

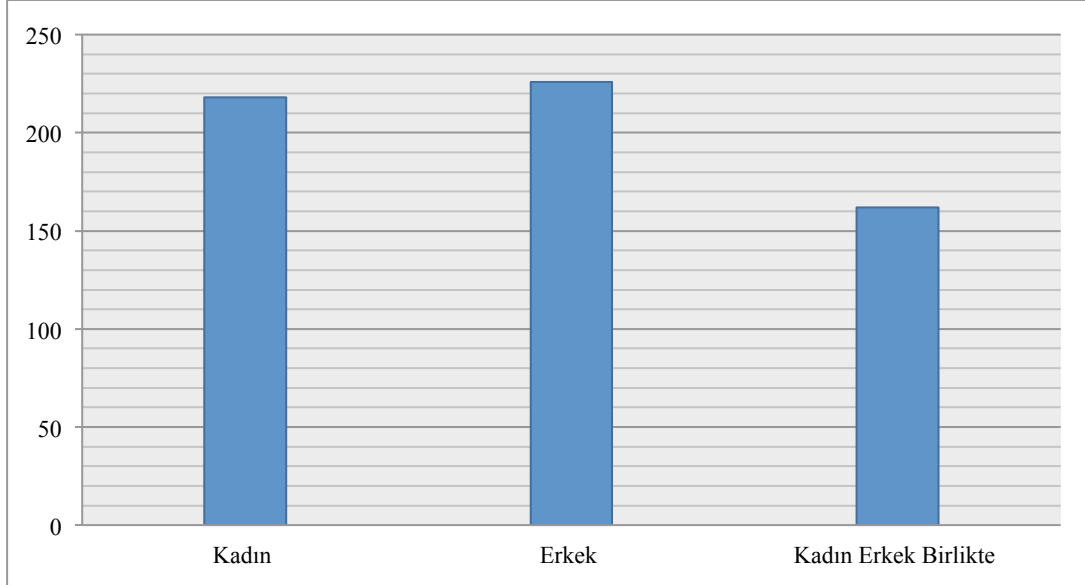
Grafik1.Yazarların Unvan Durumu

Yukarıdaki sonuçlara göre doktor ve yardımcı doçent sayısının fazla olmasından dolayı akademik yükselme amaçlı yayın yapılma durumunun söz konusu olduğunu söylemek mümkündür. Ancak, araştırmaya konu olan 650 makalenin tüm yazarlarının unvan durumuna erişmek mümkün olmadığından elde edilen verilerin sadece 105 yazarın unvanıyla kısıtlı olmasından dolayı bu çalışmada elde edilen verilerle kesin bir sonuçtan söz edilememektedir.. İncelenen 650 makalede yazarlar ile ilgili ayrıntılı bilgi alma tüm makaleler için geçerli değildir.

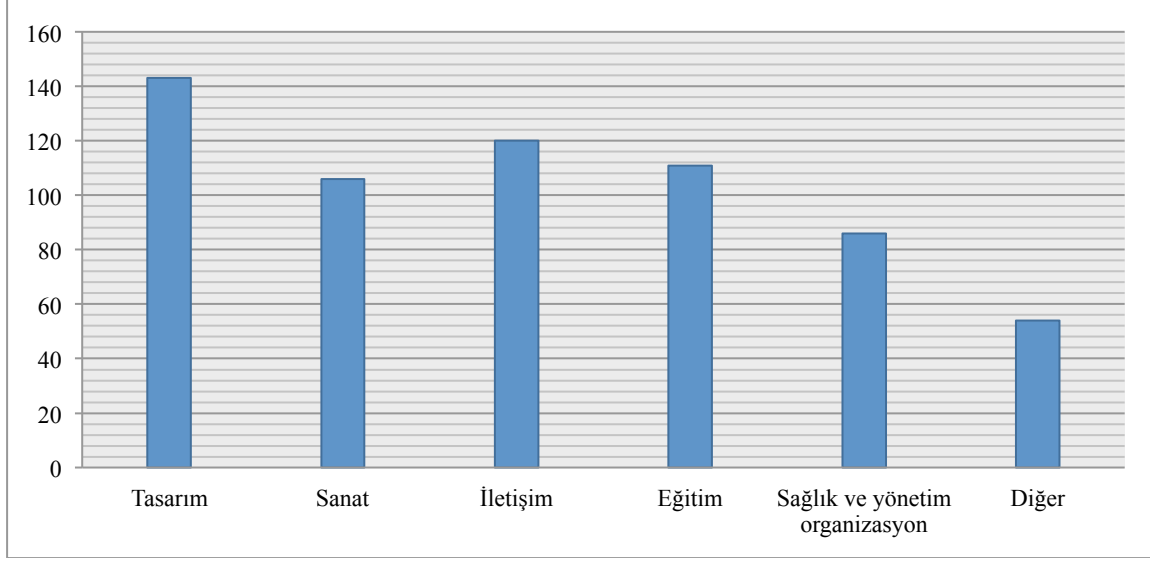
Araştırmaya konu olan 650 makalenin 218'inin (%36) yazarı erkek, 227 makalenin yazarı ise 226 (%37) kadın olup kadın ve erkek ortak yazarlı makale sayısı ise 162 (%26) olduğu görülmektedir.

Grafik 2. Yazarların Cinsiyet Durumuna Göre Dağılımı

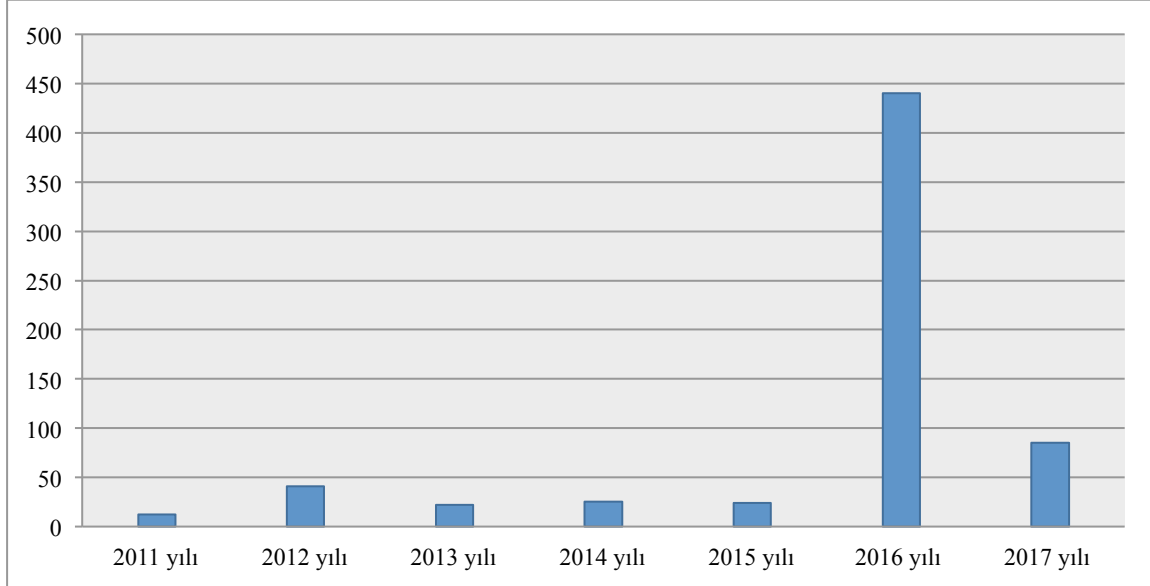
Araştırmaya konu olan 650 makalenin, konusu tasarım olanları 143 (%23) sanat olanları 106 (%17), iletişim olanları 120 (%19), eğitim olanları 111 (%18) sağlık ve yönetim organizasyon olanları 86 (%14) ve diğer konulardan birisi olanları 54 (%9) olduğu görülmektedir.

Grafik 3. Makalelerin Konulara Göre Dağılım Durumu

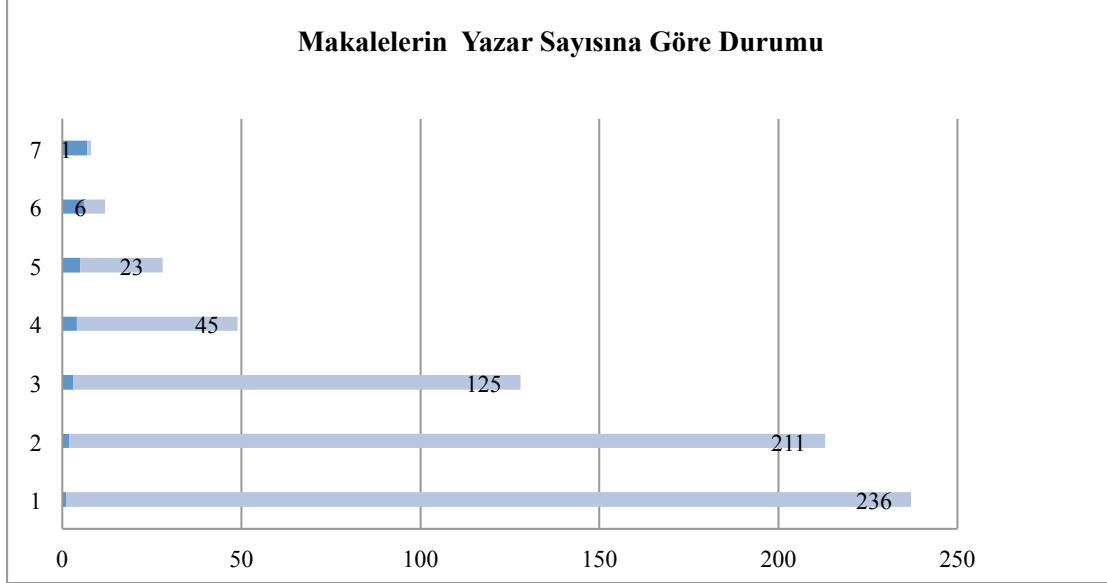
Araştırmaya konu olan 650 makalenin yıllara göre yazılım oranına baktığımızda, 2011 yılında 11 makale (%1,8), 2012 yılında 43 makale (%6,3), 2013 yılında 22 makale (%3,4), 2014 yılında 25 makale (%3,9), 2015 yılında 24 makale (%3,7), 2016 yılı Ağustos ayında 94 (%14,5) makale, Kasım ayında 190 makale (%29), Ocak-Nisan-Ekim aylarında 67 makale (%10,3), Temmuz ayında 89 makale (%14) olmak üzere toplamda 440 makale, 2017 yılının Nisan ayında 59 makale (%9), Ocak- Temmuz aylarında yazılan 85 makale (%13) olduğu görülmektedir.

Grafik 4. Makalelerin Yıllara Göre Dağılım Durumu

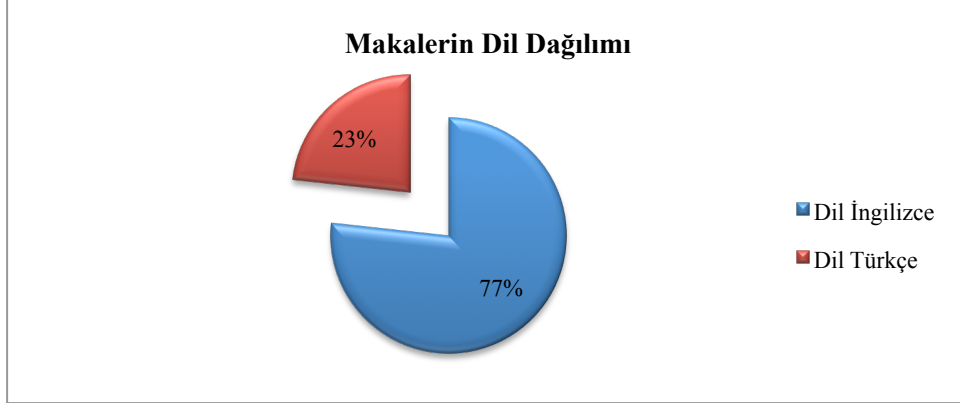
araştırmada yer alan 650 makalenin 236'sı (%36) 1 yazar tarafından, 211'i 2 yazar tarafından (%32), 125'i 3 yazar tarafından (%19), 45'i 4 yazar tarafından (%7), 23'ü 5 yazar tarafından (%4), 6'sı 6 yazar tarafından (%0,9) ve sadece 1'i 7 yazar tarafından (%0,2) yazıldığı görülmektedir.

Grafik 5. Makalelerin Yazar Sayısına Göre Dağılım Durumu

Yayınlanan 650 makalenin 498'inin (%77) İngilizce olarak yazıldığı, 151'inin (%23) ise Türkçe olarak yazıldığı görülmektedir.

Grafik 6. Yayınlanan Makalelerin Dil Dağılım Durumu

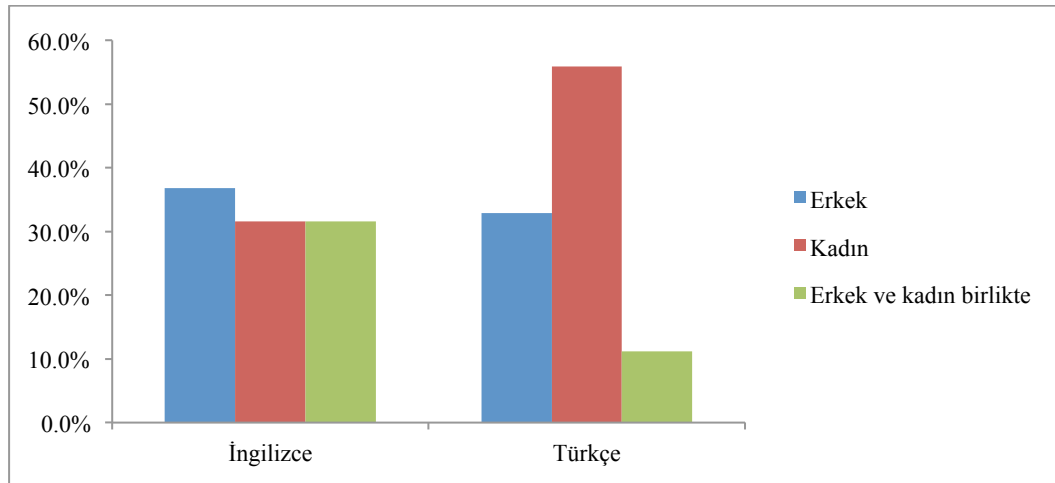

Tablo2. Yayınlanan Makalelerin Yayınlanma Yılı ile Konusu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

		Konu						Total	Ki-kare	P
		Tasarım	Sanat	İletişim	Eğitim	Sağlık ve yönetim organizasyon	Diğer			
2011-2012 yılı	n	5	13	22	0	2	1	43	304,264	,000
	%	11,6%	30,2%	51,2%	0,0%	4,7%	2,3%	100,0%		
2013-2015 yılları arası	n	14	16	28	0	4	7	69	304,264	,000
	%	20,3%	23,2%	40,6%	0,0%	5,8%	10,1%	100,0%		
Ağustos 2016	n	50	11	5	2	18	6	92	304,264	,000
	%	54,3%	12,0%	5,4%	2,2%	19,6%	6,5%	100,0%		
Kasım 2016	n	19	32	9	78	25	24	187	304,264	,000
	%	10,2%	17,1%	4,8%	41,7%	13,4%	12,8%	100,0%		
Ocak-	n	22	9	23	2	5	0	61	304,264	,000

Nisan- Ekim 2016	%	36,1%	14,8%	37,7%	3,3%	8,2%	0,0%	100,0%
Temmuz 2016	n	22	13	9	15	17	5	81
	%	27,2%	16,0%	11,1%	18,5%	21,0%	6,2%	100,0%
Nisan 2017	n	7	4	12	13	13	10	59
	%	11,9%	6,8%	20,3%	22,0%	22,0%	16,9%	100,0%
Ocak- Temmuz 2017	n	4	8	11	1	1	1	26
	%	15,4%	30,8%	42,3%	3,8%	3,8%	3,8%	100,0%
Total	n	143	106	119	111	85	54	618
	%	23,1%	17,2%	19,3%	18,0%	13,8%	8,7%	100,0%

Grafik 9. Yayınlanan Makalelerin Yayınlanma Dili ile Yazan Kişinin Cinsiyeti Arasındaki İlişki Durumu

Tablo 5. Yayınlanan Makaleleri Yazan Kişinin Cinsiyeti ile Konusu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

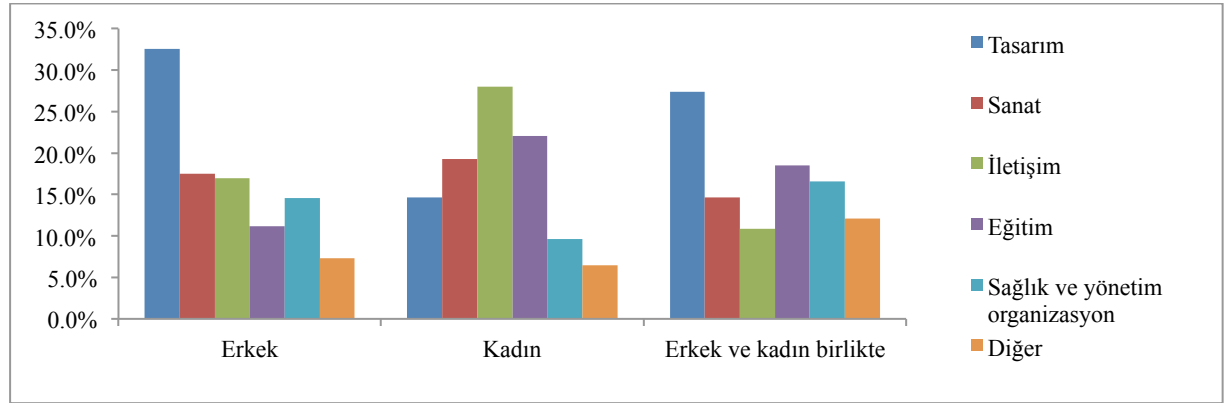
Konu	Cinsiyet	n	Cinsiyet			Total	Ki-kare	P
			Erkek	Kadın	Erkek ve kadın birlikte			
Tasarım	n	67	32	43	142	45,587	,000	
	%	32,5%	14,7%	27,4%	24,4%			
Sanat	n	36	42	23	101			
	%	17,5%	19,3%	14,6%	17,4%			
İletişim	n	35	61	17	113			
	%	17,0%	28,0%	10,8%	19,4%			
Eğitim	n	23	48	29	100			
	%	11,2%	22,0%	18,5%	17,2%			
Sağlık ve	n	30	21	26	77			
	%	39,0%	27,3%	33,7%	77,0%			

yönetim organizasyon	%	14,6%	9,6%	16,6%	13,3%
Diğer	n	15	14	19	48
	%	7,3%	6,4%	12,1%	8,3%
Total	n	206	218	157	581
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yayınlanan Makaleleri Yazan Kişinin Cinsiyeti ile Konusu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Araştırmaya konu olan 650 makaleleri yazan kişilerin cinsiyeti ile konusu arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p < 0,05$). Erkeklerin yazdığı 67'si (%33) ile erkek ve kadın iş birliği içinde yazınlarının 43'ü (%27), tasarım konulu makaleler iken kadınlar tarafından yazılan makalelerin 61'i (%28,0) iletişim konulu makaleler olduğu görülmektedir.

Grafik 10. Yayınlanan Makaleleri Yazan Kişinin Cinsiyeti ile Konusu Arasındaki İlişki Durumu

Tablo 6. Yayınlanan Makaleleri Yazan Kişinin Cinsiyeti ile Yılı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Yıl		Cinsiyet			Total	Ki-kare	P
		Erkek	Kadın	Erkek ve kadın birlikte			
2011-2012 yılı	n	16	24	10	50	85,729	,000
	%	32,0%	48,0%	20,0%	100,0%		
2013-2015 yılları arası	n	24	38	4	66		
	%	36,4%	57,6%	6,1%	100,0%		
Ağustos 2016	n	50	12	31	93		
	%	53,8%	12,9%	33,3%	100,0%		
Kasım 2016	n	34	82	55	171		
	%	19,9%	48,0%	32,2%	100,0%		
Ocak-Nisan-Ekim 2016	n	27	27	10	64		
	%	42,2%	42,2%	15,6%	100,0%		
Temmuz 2016	n	38	15	35	88		
	%	43,2%	17,0%	39,8%	100,0%		
Nisan 2017	n	19	18	12	49		
	%	38,8%	36,7%	24,5%	100,0%		

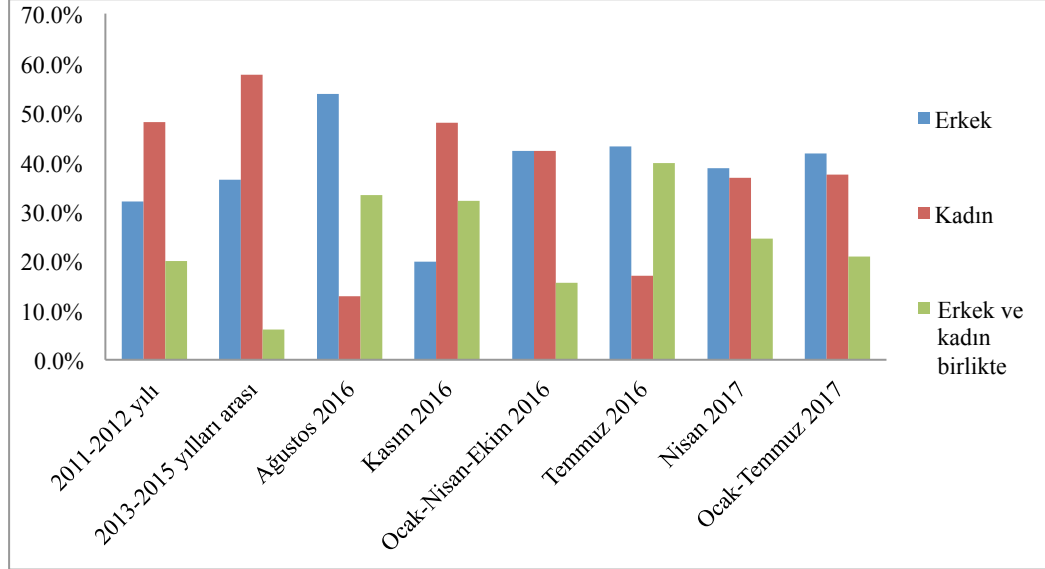

Ocak-Temmuz 2017	n	10	9	5	24
	%	41,7%	37,5%	20,8%	100,0%
Total	n	218	225	162	605
	%	36,0%	37,2%	26,8%	100,0%

Yayınlanan Makaleleri Yazan Kişinin Cinsiyeti ile Yılı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Araştırmaya konu olan 650 makalenin, yazarlarının cinsiyeti ile yılı arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p < 0,05$). 2011-2012 yıllarında yazılan makalelerin 24'ü (%48,0); 2013-2015 yılları arasında yazılan makalelerin (%57,6); 2016 yılını Kasım ayında yazılan makalelerin 82'si (%48,0) kadınlar tarafından; 2016 yılının Ağustos ayında yazılanların 50'si (%54); 2016 yılının Temmuz ayında yazılanların 38'i (%43,2); 2017 yılının Nisan ayında yazılanların 19'u (%39) ve 2017 yılının Ocak-Temmuz aylarında yazılanların 10'u (%41,7) erkekler tarafından; 2016 yılının Ocak-Nisan-Ekim aylarında yazılanların 19'unun (%84,4) kadınlar ya da erkekler tarafından yazıldığı görülmektedir.

Grafik 11. Yayınlanan Makaleleri Yazan Kişinin Cinsiyeti ile Yılı Arasındaki İlişki Durumu

Tablo 7. Yayınlanan Makalelerin Yayınlanma Yılı ile Yazar Sayısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Yıl	n	Yazar Sayısı				Total	Ki-kare	P
		1 kişi	2 kişi	3 kişi	4 ve daha fazla kişi			
2011-2012 yılı	n	37	12	3	1	53	257,864	,000
	%	69,8%	22,6%	5,7%	1,9%	100,0%		
2013-2015 yılları arası	n	62	6	1	1	70		
	%	88,6%	8,6%	1,4%	1,4%	100,0%		
Ağustos 2016	n	21	43	22	8	94		
	%	22,3%	45,7%	23,4%	8,5%	100,0%		
Kasım 2016	n	26	65	68	30	189		
	%	13,8%	34,4%	36,0%	15,9%	100,0%		

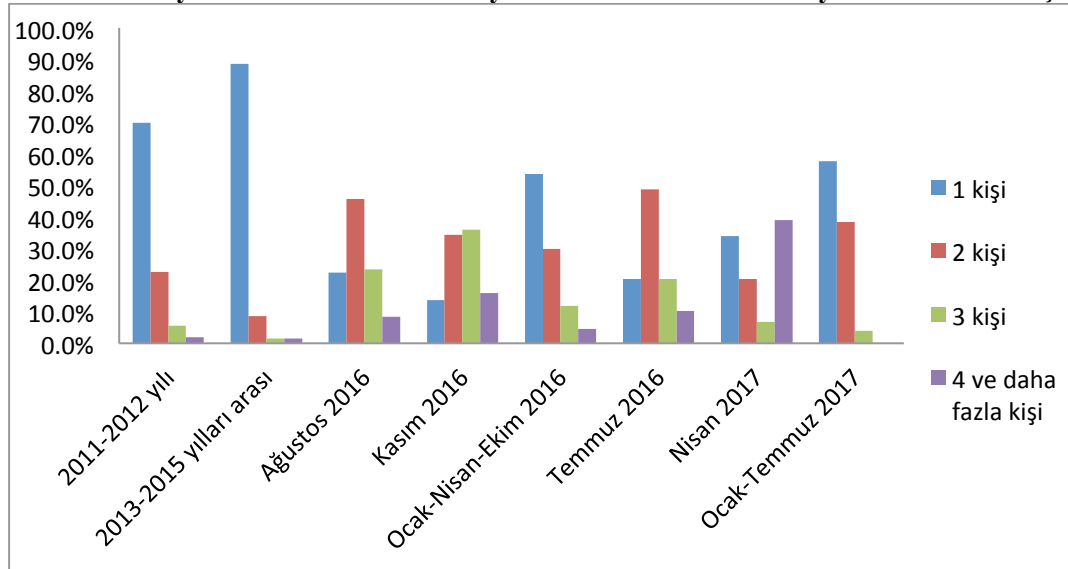
Ocak-Nisan-Ekim 2016	n	36	20	8	3	67
	%	53,7%	29,9%	11,9%	4,5%	100,0%
Temmuz 2016	n	18	43	18	9	88
	%	20,5%	48,9%	20,5%	10,2%	100,0%
Nisan 2017	n	20	12	4	23	59
	%	33,9%	20,3%	6,8%	39,0%	100,0%
Ocak-Temmuz 2017	n	15	10	1	0	26
	%	57,7%	38,5%	3,8%	0,0%	100,0%
Total	n	235	211	125	75	646
	%	36,4%	32,7%	19,3%	11,6%	100,0%

Yayınlanan Makalelerin Yayınlanma Yılı ile Yazar Sayısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Araştırmaya konu olan 650 makalenin, yayınlanma yılı ile yazar sayısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p < 0,05$). 2011-2012 yıllarında yazılan makalelerin 37'si (%70); 2013-2015 yılları arasında yazılan makalelerin 62'si (%89); 2016 yılının Ocak-Nisan-Ekim aylarında yazılanların 36'sı (%53,7) ve 2017 yılının Ocak-Temmuz aylarında yazılanların 15'i (%57,7) 1 yazar tarafından; 2016 yılının Ağustos ayında yazılanların 43'ü (%45,7); 2016 yılının Temmuz ayında yazılanların 43'ü (%48,9) 2 yazar tarafından; 2016 yılının Kasım ayında yazılanların 68'i (%36,0) 3 yazar tarafından; 2017 yılının Nisan ayında yazılanların 23'ü (%39,0) 4 ve daha fazla yazar tarafından yazıldığı görülmektedir.

Dergide Batı akademisinde sık rastlanan, Türkiye'de de giderek kabul gören ortak çalışmaların sayısının yıllar içinde arttığı görülmektedir. Gerçekçi bir görev dağılımı söz konusu olduğunda bilgi alverişine ve farklı yaklaşımların ortaya çıkmasına olanak tanınması, deneyim ve birikimlerin paylaşılması özellikle farklı disiplinlerin buluşması açısından önem taşımaktadır. Pek çok disiplinin kesişme noktası olan iletişim ise ortak çalışmalar için oldukça uygun bir akademik alan olduğu yorumu yapılabilir.

Grafik 12. Yayınlanan Makalelerin Yayınlanma Yılı ile Yazar Sayısı Arasındaki İlişki Durumu

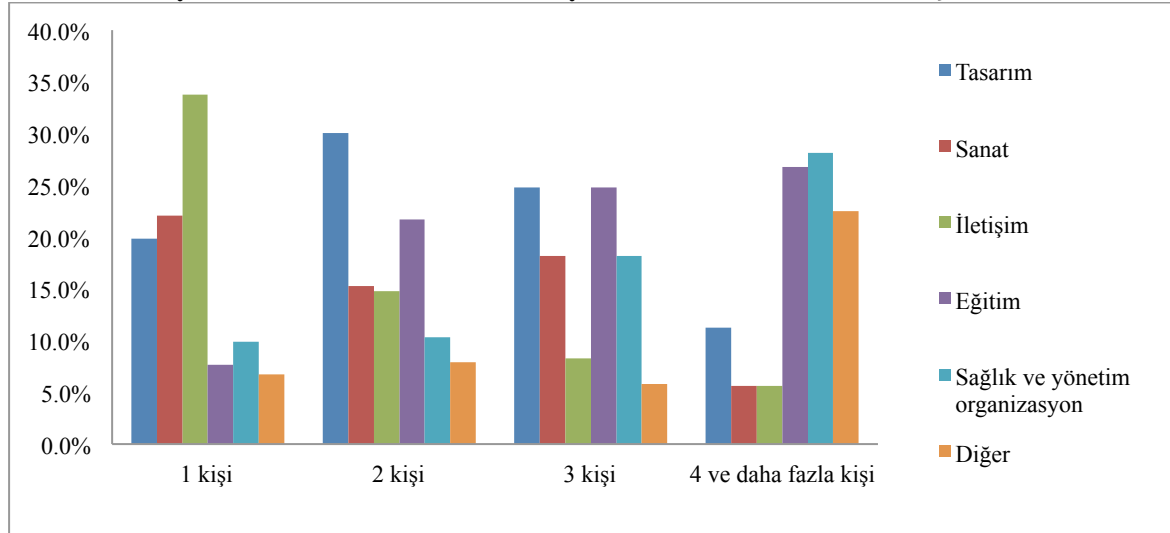
Tablo 8. Yayınlanan Makalelerin Yazar Sayısı ile Konusu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Yazar Sayısı		Konu						Total	Ki-kare	P
		Tasarım	Sanat	İletişim	Eğitim	Sağlık ve yönetim organizasyon	Diğer			
1 kişi	n	44	49	75	17	22	15	222		
	%	19,8%	22,1%	33,8%	7,7%	9,9%	6,8%	100,0%		
2 kişi	n	61	31	30	44	21	16	203		
	%	30,0%	15,3%	14,8%	21,7%	10,3%	7,9%	100,0%		
3 kişi	n	30	22	10	30	22	7	121		
	%	24,8%	18,2%	8,3%	24,8%	18,2%	5,8%	100,0%	114,989	,000
4 ve daha fazla kişi	n	8	4	4	19	20	16	71		
	%	11,3%	5,6%	5,6%	26,8%	28,2%	22,5%	100,0%		
Total	n	143	106	119	110	85	54	617		
	%	23,2%	17,2%	19,3%	17,8%	13,8%	8,8%	100,0%		

Yayınlanan Makalelerin Yazar Sayısı ile Konusu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Araştırmaya konu olan 650 makalenin yazar sayısı ile konusu arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p < 0,05$). 1 kişi tarafından yazılan makalelerin 75'inin (%34) konusu iletişim; 2 kişi tarafından yazılan makalelerin 61'inin (%30) konusu tasarım; 3 kişi tarafından yazılan makalelerin 27'sinin (%50) konusu tasarım ya da eğitim; 4 ve daha fazla kişi tarafından yazılan makalelerin 20'si (%28) sağlık, yönetim ve organizasyon olduğu görülmektedir.

Grafik 13. Yayınlanan Makalelerin Yazar Sayısı ile Konusu Arasındaki İlişki Durumu

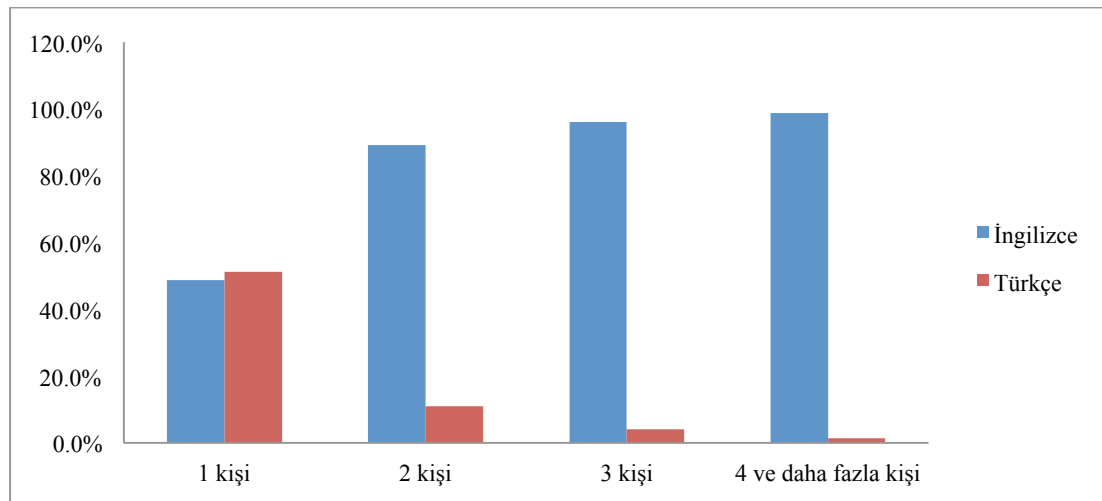
Tablo 9. Yayınlanan Makalelerin Yazar Sayısı ile Dili Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

		Dil		Total	Ki-kare	P	
		İngilizce	Türkçe				
Yazar Sayısı	1 kişi	n	115	121	236		
		%	48,7%	51,3%	100,0%		
	2 kişi	n	188	23	211		
		%	89,1%	10,9%	100,0%		
	3 kişi	n	120	5	125	168,357	,000
		%	96,0%	4,0%	100,0%		
	4 ve daha fazla kişi	n	74	1	75		
		%	98,7%	1,3%	100,0%		
Total	n	497	150	647			
	%	76,8%	23,2%	100,0%			

Yayınlanan Makalelerin Yazar Sayısı ile Dili Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Araştırmaya konu olan 650 makalenin yazar sayısı ile dili arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p < 0,05$). 1 kişi tarafından yazılan makalelerin 121'i (%51,3) Türkçe yazılmış iken 2 kişi tarafından yazılan makalelerin 188'i (%89); 3 kişi tarafından yazılan makalelerin 120'si (%96); 4 ve daha fazla kişi tarafından yazılan makalelerin 74'ünün (%99) İngilizce yazıldığı görülmektedir.

Grafik 14. Yayınlanan Makalelerin Yazar Sayısı ile Dili Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

SONUÇ

Bibliyometrik çalışmalar dergilerin kendi profillerini analiz edebilmesi açısından yol gösterici olmakla birlikte, yayın kriterleri bakımından da gelişme sağlanması açısından önem arz etmektedir. Bu sayede yayınlanan makalelerin eksikliklerinin ortaya çıkarılması mümkün olmaktadır. Dergiye yönelik tespitlerin yapılması ve önerilerin sunulması dergiler için yol gösterici olmaktadır. Özellikle akademik alanın gelişmesi açısından bu tür çalışmalar yapılması ve değerlendirmeler elde edilmesi gerekmektedir.

Tojdac Dergisi'nin başlangıcından itibaren yayınlanan tüm yayınlar, (30 yayın) incelenerek gerçekleştirilen araştırmada, toplam 650 makale araştırma konusu olarak ele alınmıştır. Elde edilen verilere göre Tojdac Dergisi kapsamında en fazla İngilizce makale yayınlandığı görülmektedir. Araştırmaya dahil edilen makalelerin büyük bir oranı İngilizce olarak yayınlanmıştır. Ayrıca yazar

sayısına göre birden fazla yazar tarafından yazılan makale sayısının oranının daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durumda yazarların ortaklaşa olarak çalıştığı makale sayısının fazlalığı Türkiye’de giderek kabul gören bir yaklaşım halini aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

İngilizce yayın sayısının fazlalığı ve uluslararası yayınların ağırlıklı olarak bulunması derginin, uluslararası alanda tercih edilebilirliğinin yüksek olduğunu da göstermektedir. Araştırmaya konu olan makalelerin yazarlarının özgeçmiş bilgilerinin olmaması ve tüm yazarların unvanlarının bulunamaması analiz yaparken tüm makalelerin verilerine ulaşmayı engellemektedir. Eldeki verilere göre dergide ağırlıklı olarak doktora unvanına ve yardımcı doçent unvanına sahip yazarların makaleleri yer almaktadır.

Araştırmaya konu olan makalelerin içerik açısından değerlendirdiğimizde elde ettiğimiz sonuç, Tasarım alanında 143 makalenin yazıldığı görülmektedir. İletişim alanında 120 makale, eğitim alanında 111 makale, sanat ve yönetim organizasyon alanlarında 86 makale ve diğer alanlarda 54 makale olarak dağılım gösterdiği görülmektedir. Tojdac dergisinin kendisini sanat, tasarım ve iletişim alanında araştırma yapan akademisyenlerin yer aldığı bir dergi olarak konumlandırması elde edilen veriler sonucu yayınlanmak üzere seçilen makalelerin yayın politikası ile paralel olduğunu görülmektedir.

Bu perspektiften dergiyi analiz ettiğimizde, tasarım konulu makalelerin diğer alanlardan daha fazla olduğu, iletişim alanında makalelerin ise ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Sanat alanında yazılan makaleler ise üçüncü sıradadır. Bu sonuçlara göre derginin kendi yayın amacına uygun makalelere yer verdiği görülmektedir. Derginin sanat, tasarım ve iletişim alanı dışında kalan diğer alanlardaki çalışmalarına da yer vermektedir. Ancak diğer alanlardaki çalışmaların oranı sanat, tasarım ve iletişim alanındaki çalışmalara göre bu oran oldukça düşüktür. Araştırmaya konu olan makalelerin içerik değerlendirmesini konu ve cinsiyet olarak ele aldığımızda erkeklerin yazdığı makalelerin 67’si (%33) ile erkek ve kadın iş birliği içinde yazınlarının 43’ü (%27), tasarım konulu makaleler iken kadınlar tarafından yazılan makalelerin 61’i (%28,0) iletişim konulu makaleler olduğu görülmektedir. Böylelikle tasarım konulu makaleleri yazarların büyük çoğunluğunu erkek yazarlar oluştururken iletişim konulu makaleleri yazarların çoğunluğunu da kadın yazarlar oluşturmaktadır.

Dergide yayınlanan makalelerin cinsiyet dağılımı bakımından incelenmesi sonucu elde edilen verilere göre, makalede ismi geçen yazarların cinsiyet oranları eşitlik göstermektedir. Kadın ve erkek yazar oranları eşit olmakla birlikte, kadın ve erkek yazarların ortak makalelerinin olduğu da görülmektedir. Bu durumda akademik yayınlarda cinsiyete göre eşit bir dağılım sergilendiğini ifade edebiliriz.

KAYNAKÇA

Al U., Doktora Tezi Ankara, Ankara, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı, Türkiye'nin Bilimsel Yayın Politikası: Atf Dizinlerine Dayalı Bibliyometrik Bir Yaklaşım, 2008

Ferreira M. P., Serra F. R., Costa B. K., Almeida M., A Bibliometric Study Of The Resource-Based View (Rb V) in International Business Research Using Barney (1991) As A Key Marker Re V Í S T A Innovar Journal Rev. Innovar Vol. 26, Núm. 61, Julio-Septiembre De 2016.

Jayroe T., Bibliometrics For Dummies, University Of Denver,

[Http://Tefkos.Comminfo.Rutgers.Edu/Courses/E530/Readings/Jayroe, 05/10/2017.](http://Tefkos.Comminfo.Rutgers.Edu/Courses/E530/Readings/Jayroe, 05/10/2017)

İnceoğlu Ç., Türkiye’de Sinemayı Konu Alan Doktora Tezleri Üzerine Bibliyometrik Bir Çözümleme, Galatasaray Üniversitesi İleti-Ş-İm Dergisi, (21), 31-50., 2014.

İnceoğlu Ç., Türkiye’de Akademik Sinema Yazınının On Yılı (2002 – 2011): Bibliyometrik Bir Analiz, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, 8(3), 182-200., 2014.

Şendur Atabek, G. ve Atabek Ü., “Halkla İlişkiler Literatürü: 1999- 2008 Yılları Arasında Yayınlanmış Türkçe Makaleler Üzerine Bir İnceleme”, Uluslararası Halkla İlişkiler Sempozyumu, 15-17 Nisan 2009, KKTC Lefkoşe